

ŠKOLA TYPU RODINNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola a Mateřská škola Tochovice, příspěvková organizace

Tochovice 76

262 81 Tochovice

IČO: 71 00 72 02

E-mail: zstochovice@atlas.cz, zsmstochovice@seznam.cz

Tel.: 318 682 754

www.zstochovice.cz

Příloha č. 1 školního vzdělávacího programu ZŠ Tochovice

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

1. Identifikační údaje

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Tochovice

Adresa škola: ZŠ a MŠ Tochovice
Tochovice 76
262 81 Tochovice

IČO: 71007202
IZO: 114 002 231

Tel. č. 318 682 754

e- mail: zstochovice@atlas.cz

Zřizovatel: Obec Tochovice

Ředitel: Mgr. Jiří Sladovnick

Platnost dokumentu od 1. 9. 2017

2. Charakteristika zařízení

Smyslem činností a aktivit realizovaných v naší družině je rozvíjet osobnost dítěte cestou přirozené výchovy. Chceme plně využívat období mladšího školního věku k rozvoji zdravě sebevědomého a hlavně tvůrčího dítěte a do tohoto procesu zapojit i rodinu.

Nabízíme kvalitní standartní péči všem dětem, které navštěvují naši školní družinu.

Ve výchovně vzdělávacím procesu upřednostňujeme rozvíjení smyslového vnímání a prožitků jako základu přirozeného poznávání. Věnujeme se zdravému vývoji dítěte po stránce fyzické i psychické. Zaměřujeme se také na rozvoj sebeobslužných návyků, pěstování dobrých vztahů v kolektivu a na vytváření správného vztahu k prostředí, ve kterém žijeme.

Pozornost je samozřejmě věnována spolupráci s rodiči a jejich informovanosti.

Vychovatelka spolupracuje s třídními učiteli a širší veřejností.

3. Konkrétní cíle vzdělávání

Obecné cíle:

- harmonický rozvoj osobnosti dítěte
- vytváření postojů, které spočívají v úctě k ostatním
- pochopení a uplatnění zásad demokracie „Úmluva o právech dítěte“ (každý má svá práva, ale i povinnosti)
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti, ale i respektu k jiné etnické, kulturní a náboženské skupině
- dodržování bezpečnosti a ochrana zdraví
- získání základních znalostí o životním prostředí a jeho ochraně

Konkrétní cíle vzdělávání

- šťastný a spokojený žák
- učit žáky účelově správné komunikaci
- vést žáky k bezpečnosti a ochraně svého zdraví
- usměrňovat chování žáků v různých situacích
- rozvíjet fantazii žáků
- učit žáky vzájemné pomoci
- spokojení rodiče

Ve školní družině je nutné pojímat výchovu i jako specifickou formu prevence sociálně patologických jevů se zaměřením na tyto oblasti:

1. výchově ke zdravému životnímu stylu (utváření správných stravovacích návyků, zdravá skladba potravy, dodržování pitného režimu, rozvoj tělesné kultury, rozvoj citových vazeb a citové stránky dětí, vytváření správných pracovních návyků a dovedností)
2. zvyšování sociálních kompetencí (pěstování potřebných vědomostí dovedností a postojů v sociálních vztazích, které vedou k odpovědnosti za své chování a přijímání důsledků svého chování, vedení k pravdomluvnosti)
3. formování životních postojů (vytváření základního právního vědomí, porozumění, tolerance, ochota pomoci)
4. posilování komunikačních dovedností (kultura slovního i mimoslovního projevu, rozvoj slovní zásoby)

4. Délka a časový plán vzdělávání

Vzdělávací program školní družiny je zamýšlen maximálně pro 50 dětí, žáků ZŠ a MŠ Tochovice.

Vzdělávají se zde děti ve věku 6 – 11 let, žáci 1. – 5. ročníku.

Vzdělávací plán je sestavován na období jednoho školního roku. Časový plán zahrnuje činnosti, ze kterých se budou vybírat aktivity pro konkrétní období.

Příležitostní akce budeme realizovat během celého roku, což nám bude umožňovat tvořivě reagovat na dané výchovně vzdělávací situace.

5. Výchovně vzdělávací činnosti

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje

1. pravidelnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování
2. příležitostní zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování
3. využitím otevřené nabídky spontánních činností
4. individuální práci, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí
5. realizací volnočasových aktivit
6. realizací projektového dne

6. Formy vzdělávání

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje formou pravidelné denní docházky, pravidelné docházky nebo nepravidelné a příležitostní docházky.

- a) Pravidelná denní docházka probíhá nejméně 4 dny v týdnu po dobu nejméně 5 po době jdoucích měsíců.
- b) Pravidelná docházka probíhá v rozsahu nejméně jedenkrát za 2 týdny po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců.
- c) Nepravidelnou a příležitostní docházkou se rozumí vzdělávání v jiném rozsahu, než je uvedeno v bodě a) a b).

7. Obsah vzdělávání

Vzdělávací program školní družiny vychází především ze vzdělávacího oboru základního vzdělávání Člověk a jeho svět a to z částí:

Částečně vychází také z oborů:

Člověk a společnost
Člověk a příroda
Člověk a jeho zdraví
Člověk a svět práce
Umění a kultura
Jazyk a jazyková komunikace
Matematika a její aplikace
Informační a komunikační technologie

Výchovné a vzdělávací strategie činnosti v školní družině

Kompetence k učení

- ♦ nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- ♦ vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- ♦ vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- ♦ umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok
- ♦ na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- ♦ vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- ♦ ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- ♦ vést žáky k ověřování správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní

- ♦ rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- ♦ seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody)
- ♦ vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- ♦ vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru
- ♦ předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování
- ♦ individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- ♦ na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí
- ♦ vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémech
- ♦ ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku

Kompetence pracovní

- ♦ seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů
- ♦ poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci
- ♦ naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

Kompetence naplňování volného času

- ◆ rozvíjí vlastní oblast zájmů
- ◆ zapojuje se do zájmové činnosti, využívá nabídky zájmových činností
- ◆ uvědomuje si význam zdravého životního stylu
- ◆ uvědomuje si význam dovedností a znalostí v kontextu s kvalitní zájmovou činností

Výchovně vzdělávací činnost školní družiny

Oblast	Vzdělávací cíl	Životní dovednosti a klíčové kompetence	Obsah činnosti ve školní družině
Člověk a společnost	<ul style="list-style-type: none"> ❖ osvojování si pravidel slušného chování a jednání a vytváření pozitivních mezilidských vztahů ❖ rozvíjení zájmu dětí o dění v místě bydliště ❖ poznávání okolí a formování citového vztahu k místu a zemi, kde žije ❖ upevňování hygienických návyků, zásad zdravého životního stylu ❖ osvojuje si lidové zvyky a tradice, poznává svátky které se během roku staví (Vánoce, Velikonoce) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ kompetence sociální a personální ❖ kompetence komunikativní ❖ kompetence občanské ❖ kompetence pracovní ❖ kompetence k řešení problémů ❖ kompetence k učení ❖ kompetence volného času ❖ poznává okolí svého bydliště, památná místa, historické budovy ❖ snaží se upevňovat dobré vztahy s vrstevníky ❖ zvládá jednoduchou formu přání pro své blízké ❖ chápe nebezpečí nesnášenlivosti všeho druhu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. seznamovací hry 2. cvičení navozující přátelskou atmosféru ve skupině 3. komunikační hry a cvičení na překonávání ostychu 4. dramatizace a cvičení slušného chování 5. výzdoba školy a oken, Vánoce, Velikonoce 6. Výtvarné práce na téma: Můj domov, Vánoce, Velikonoce 7. besedy, diskuze na téma: Vánoce, Velikonoce
Oblast	Vzdělávací cíl	Životní dovednosti a klíčové kompetence	Obsah činnosti ve školní družině
Člověk a příroda	<ul style="list-style-type: none"> ❖ upevňování hygienických návyků, zásad zdravého života ❖ chápe důležitost ochrany životního prostředí a přírody ❖ poznává přírodu v jednotlivých ročních obdobích ❖ poznává lidské tělo a význam zdraví pro život člověka ❖ rozumové poznávání přírodních zákonitostí 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ kompetence sociální a personální ❖ kompetence komunikativní ❖ kompetence občanské ❖ kompetence pracovní ❖ kompetence k řešení problémů ❖ kompetence k učení ❖ kompetence k naplňování volného času ❖ dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení sebe nebo jiné osoby ❖ dokáže provádět jednoduché práce na zahradě ❖ chápe jak pomoci zvířatům a ptákům v zimě a při poranění ❖ chápe význam přírody pro náš život 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ četba naučných textů a práce s nimi ❖ vyhledávání informací na internetu, práce s výukovými programy ❖ praktické procvičování první pomoci ❖ ošetřování pokojových rostlin ve škole ❖ práce na školní zahradě ❖ pozorování přírody při vycházkách v různých ročních obdobích ❖ zásady zdravé výživy (sestavování jídelníčku apod.) ❖ výtvarné práce s přírodní tematikou

Oblast	Vzdělávací cíl	Životní dovednosti a klíčové kompetence	Obsah činnosti ve školní družině
Člověk a zdraví	<ul style="list-style-type: none"> ❖ vést k dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví zodpovědnosti a péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení ❖ učit vnímání prožitků z pohybové činnosti, které vedou k aktivitě a pohybové seberealizaci aktivnímu vztahu ke sportu ❖ vést k poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů, pohybových možností, rozvíjení a využívání svých pohybových schopností a dovedností učit odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím a sportem 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ kompetence sociální a personální ❖ kompetence komunikativní ❖ kompetence občanské ❖ kompetence pracovní ❖ kompetence k řešení problémů ❖ kompetence k učení ❖ kompetence k naplňování volného času ❖ má konkrétní představu o pohybových činnostech u některých sportů ❖ rozvíjí vlastní oblast zájmů ❖ chápe používané termíny a symboly používané při sportovních činnostech ❖ řeší běžné situace při sportu a přiměřeně ke svým možnostem překonává životní překážky 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ kolektivní sporty ❖ pochopení herních pravidel některých kolektivních sportů ❖ soutěživé hry v tělocvičně ❖ cvičení na prolézačkách ❖ pohybové využití školního hřiště ❖ soutěže družstev v tělocvičně ❖ sáňkování, bobování, klouzání ❖ turistické vycházky do okolí ❖ vytváření zdravých životních návyků a hygieny

Oblast	Vzdělávací cíl	Životní dovednosti a klíčové kompetence	Obsah činnosti ve školní družině
Člověk a svět práce	<ul style="list-style-type: none"> ❖ učit se práci ve skupině a odpovědnosti za své i společné výsledky práce ❖ vést k pozitivnímu vztahu k práci ❖ rozvíjet motoriku, vést k získávání a vytváření pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí ❖ vést k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci ❖ učit se porozumění pojmům, návodům, orientaci v jednoduché technické dokumentaci, zvládnutí pracovních postupů a dovedností, řešení nejrůznějších praktických situací 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ kompetence sociální a personální ❖ kompetence komunikativní ❖ kompetence občanské ❖ kompetence pracovní ❖ kompetence k řešení problémů ❖ kompetence k učení ❖ kompetence k naplňování volného času ❖ rozvíjí vlastní oblast zájmů ❖ dokáže využít informace a dovednosti v praktickém životě ❖ seznamuje se a poznává práci běžných profesí ❖ získává dovednosti při používání a zacházení s vhodně zvolenými nástroji, pomůckami a drobným nářadím ❖ řeší samostatně běžné pracovní situace a přiměřeně ke svým možnostem překonává překážky 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ pracovní činnosti s drobným materiálem, papírem, dřevem, hlinou ❖ činnosti podporující rozvoj přesnosti, vytrvalosti a systematickosti ❖ pracovní činnosti s různými nástroji ❖ činnosti se stavebnicemi podle předložených návodů a určených postupů ❖ pracovní činnosti ve skupinách ❖ poznávání vlastností některých materiálů (papír, přírodniny, modelovací hmota, textil, drát, karton apod.)

Oblast	Vzdělávací cíl	Životní dovednosti a klíčové kompetence	Obsah činnosti ve školní družině
Umění a kultura	<ul style="list-style-type: none"> ❖ rozvíjení pozitivního vztahu k umění a jeho vnímání ❖ seznámení s kulturami jiných národů ❖ poznávání okolního světa prostřednictvím umění ❖ seznámení s různými výtvarnými technikami ❖ rozvoj tvořivosti a fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ kompetence sociální a personální ❖ kompetence komunikativní ❖ kompetence občanské ❖ kompetence pracovní ❖ kompetence k řešení problémů ❖ kompetence k učení ❖ kompetence k naplňování volného času ❖ využívá dovednosti získaných v oblasti kulturní a umělecké zájmové činnosti ❖ rozvoj tvořivosti, představivosti a fantazie 	<ol style="list-style-type: none"> besedy účast na přípravě, nácviu kulturních vystoupeních činnosti výtvarné a rukodělné dramatická výchova <ul style="list-style-type: none"> ❖ hry na rozvoj fantazie a představivosti ❖ hry v roli ❖ improvizace a etudy kolektivní hudební a výtvarné činnosti tvorba výzdoby prostor školy výroba přáníček a dárečků vyhledávání informací a prezentace

Oblast	Vzdělávací cíl	Životní dovednosti Klíčové kompetence	Obsah činnosti ve školní družině
Jazyk a jazyková komunikace	<ul style="list-style-type: none"> ❖ naučit děti porozumět se s ostatními lidmi ❖ chápat jazyk jako zdroj k získávání a předávání informací ❖ jazyk, prostředek k vyjadřování svých potřeb, prožitků a ke sdělování svých názorů ❖ jazyk užívat jako prostředek ke kultivovanému projevu a utváření pozitivního vztahu k mateřskému jazyku ❖ jako prostředek ke sdílení čtenářských zážitků 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ kompetence sociální a personální ❖ kompetence komunikativní ❖ kompetence občanské ❖ kompetence pracovní ❖ kompetence k řešení problémů ❖ kompetence k učení ❖ kompetence k naplňování volného času ❖ vyjadřuje se srozumitelně v ústním projevu ❖ umí vést dialog ❖ pracuje s knihou, učebnicemi a učebním materiálem ❖ zvládá jednoduchou formu písemné komunikace ❖ dokáže vyhledávat a využívat informace v praktickém životě 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ četba a dramatizace pohádek ❖ hry s písmeny a slovy ❖ hry na rozšiřování slovní zásoby ❖ práce s literárním textem ❖ četba tématicky zaměřené literatury ❖ četba a reprodukce přečteného textu ❖ práce s knihou a časopisy ❖ dramatizace běžných životních situací ❖ vyhledávání informací v textu a na internetu

Oblast	Vzdělávací cíl	Životní dovednosti Klíčové kompetence	Obsah činnosti ve školní družině
Matematika a její aplikace	<ul style="list-style-type: none"> ❖ učit se přesným formulacím úkolu a interpretace výsledku ❖ rozvíjení paměti a logického myšlení ❖ učit se uplatňovat matematické znalosti a dovednosti v běžném životě (odhady, porovnávání, měření apod.) ❖ osvojování a chápání matematických postupů a schopnost zpracování poznatků 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ kompetence sociální a personální ❖ kompetence komunikativní ❖ kompetence občanské ❖ kompetence pracovní ❖ kompetence k řešení problémů ❖ kompetence k učení ❖ kompetence volného času ❖ pracuje podle návodu a náčrtku ❖ využívá získané informace k rozvoji vlastních dovedností 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ práce se stavebnicemi – řešení konstrukčních problémů ❖ společenské hry s možností volby řešení ❖ hry s využitím matematických znalostí a dovedností

Oblast	Vzdělávací cíl	Životní dovednosti Klíčové kompetence	Obsah činnosti ve školní družině
Informační a komunikační technologie	učit se dovednostem využitelných při sebevzdělávání prostřednictvím výpočetní techniky	<ul style="list-style-type: none"> ❖ a personální kompetence ❖ komunikativní kompetence ❖ občanské kompetence ❖ pracovní kompetence ❖ kompetence k řešení problémů ❖ kompetence k učení ❖ kompetence volného času ❖ chápe a používá obecně používané znaky a symboly na počítači ❖ chápe a používá obecně používané znaky a symboly na počítači ❖ využívá získané informace k rozvoji vlastních dovedností 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ práce s počítačem (malování, základy práce na počítači) ❖ práce s internetem ❖ hry na počítači s využitím matematických dovedností

8. Podmínky vzdělávání

8.1. Popis materiálních podmínek

Školní družina je součástí základní školy a pracuje v její budově. Její činnost může probíhat ve dvou odděleních, která pracují v odpoledních hodinách ve kmenových třídách školy.

Nejsou tedy pro činnost družiny vyčleněny vlastní třídy.

K pohybově sportovním aktivitám využívá družina tělocvičnu a venkovní hřiště školy. Pro svoje aktivity taktéž používá výpočetní techniku, která je v jedné ze tříd.

Stravování žáků probíhá ve školní výdejně, do které jsou obědy převáženy ze školní kuchyně v budově mateřské školy.

Pitný režim zajišťují vychovatelky ve spolupráci se školní kuchyní.

Materiální podmínky jsou uspokojivé.

8.2. Popis personálních podmínek

Vzdělávání zajišťují vychovatelky. Jejich vzdělávání je průběžně prohlubováno v akreditovaných kurzech a samostudiem.

8.3. Popis ekonomických podmínek

Školní družina nevybírání úplaty za zájmové vzdělávání. Náklady na její činnost jsou plně hrazeny z provozních prostředků školy.

8.4. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Pravidla chování dětí a ostatní bezpečnostní podmínky jsou zařazeny do vnitřního řádu školní družiny, jehož součástí jsou pravidla chování na družinových akcích.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD:

- vhodná struktura režimu s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem a skladnou zaměstnání
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostorů družiny
- ochrana žáků před úrazy
- označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře či jiné speciální služby

Psychosociální podmínky:

- vytváření pohody, příznivé sociální klima
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům
- věková přiměřenost a motivující hodnocení, dostatečná zpětná vazba
- ochrana dětí před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- spoluúčast dětí na životě družiny
- včasná informovanost dětí a jejich rodičů o činnosti ŠD a jejím vnitřním životě

9. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost na základě doporučení PPP.

Pro rozvoj talentovaných žáků bude nabízet ŠD další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmů.

10. Podmínky přijímání uchazečů

O přijímání žáků do ŠD rozhoduje ředitel školy na základě vyplněných náležitostí v písemné přihlášce. Po přijetí účastníka se na něj vztahují veškerá práva a povinnosti zájmového vzdělávání v našem zařízení.

Do oddělení ŠD jsou přijímáni přednostně žáci 1. až 3 ročníku, žáci vyšších ročníků jsou přijímáni do počtu naplnění oddělení.

Do ŠD dítě přihlašuje zákonný zástupce předáním řádně vyplněného zápisního lístku s uvedením rozsahu docházky a způsobu odchodu dítěte z družiny. Přihlášky eviduje vedoucí vychovatelka.

11. Průběh a ukončování vzdělávání

Odhlášení dítěte z docházky do činnosti ŠD oznámí rodiče písemnou formou vedoucí vychovatelce ŠD.

O vyloučení z docházky do ŠD rozhodne ředitel školy na základě návrhu vychovatelky a po projednání v pedagogické radě. Rozhodnutí o vyloučení ze ŠD sdělí ředitel školy rodičům dítěte písemnou formou s patřičným zdůvodněním.